

ΚΑΠΟΤΕ... ΣΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΙΑ – Το λάστιχο

Μέσα στο σπίτι η κυρα-Κατίνα δεν ήταν τότε η γλυκιά και καλοκάγαθη μάνα που συνηθίζαμε να βλέπουμε αργότερα. Σωστός κέρβερος ήταν, όπως και κάθε γυναίκα που είχε να κάμει με αγρίμια, παιδιά του χωριού που η δύναμη και η μαγεία της φύσης τα έσπρωχνε σε κάθε λογής παραλογισμό. Αυτή ήταν που καθημερινά μας μάλωνε και πολύ συχνά μας έδερνε και προσπαθούσαμε μάταια σε κάθε τέτοιο ενδεχόμενο να βρούμε προφύλαξη πίσω από τον τεράστιο όγκο της γιαγιάς. «Γιαγιάκα σώσε μας» ικετεύαμε και αυτή η δόλια πάντα προσπαθούσε να μας δικαιολογήσει, «άστα μαρή, παιδιά είναι».

Εργαλείο διαπαιδαγώγησης ήταν «το λάστιχο», ένα κομμάτι ποτιστικού σωλήνα που χρησίμευε σα βέργα. Όταν ακούγαμε να απειλεί «το λάστιχο, πού είναι μωρέ το λάστιχο;» μονομιές γινόμασταν καπνός. Το ίδιο συνέβαινε και όταν είχαμε κάνει καμιά σκανταλιά και η μάνα, χωρίς να πει τίποτα, παίζοντας τα μάτια της σαν το φίδι δεξιά αριστερά, έψαχνε το μοιραίο εργαλείο για να αρχίσει για πολλοστή φορά τη συνηθισμένη τιμωρία. Μονομιές τότε εξαφανιζόμασταν σε αντίθετες κατευθύνσεις ώστε κάποιος τουλάχιστον να γλίτωνε.

Η γιαγιά είχε παρεξηγήσει τη δύναμη αυτού του εργαλείου ως μη αποδοτικού και ότι τάχα «μας χάιδευε». Όταν λοιπόν είχαμε κάνει κάτι πραγματικά πολύ άσχημο, «τώρα εσύ τα σκότωσες τα παιδιά!» την επέπληττε ειρωνικά και περιφρονητικά που δε χρησιμοποιούσε την πατροπαράδοτη βέργα για να μας τιθασεύσει. Μόνο όταν κατά λάθος

τις έφαγε προσπαθώντας να κρυφτούμε πίσω της («θερμάνθηκε» όπως έλεγε η ίδια για καιρό) συνειδητοποίησε τη δύναμη του λάστιχου και αυθόρμητα της έβαλε τις φωνές: «μαρή χάζεψες, θες να τα ξεκάνεις;». Από εκείνη τη στιγμή η χρήση του λάστιχου περιορίστηκε γιατί η γιαγιά το πέταξε και η μάνα χρησιμοποιούσε κάποιο άλλο με προφύλαξη. Δεν ήταν τυχερή να είμαστε πάντα στο χωριό της, το Οινοχώρι, που εκεί οι τσουκνίδες αφθονούσαν και τα ματσάκια με αυτές δίνανε και παίρνανε.

Μετά από την ευεργετική επέμβαση της γιαγιάς, η μάνα προσπάθησε να επιστρατεύσει τον πατέρα στο ρόλο του δήμιου. «Τώρα που θα 'ρθει ο πατέρας σας να δείτε τι έχει να γίνει» μας απειλούσε πιστεύοντας πως θα εύρισκε εκεί τουλάχιστον κάποια υποστήριξη. Αλλά μάταια, κάθε φορά που ερχόταν από τη δουλειά τρέχαμε και τον αγκαλιάζαμε, «μπαμπάκα, η μάνα μας σκότωσε σήμερα» του λέγαμε κλαίγοντας και αυτός με ένα «κάτι θα της κάνετε, δε μπορεί». προσπαθούσε κάπως να τη δικαιολογήσει. Και όταν έμπαινε στο σπίτι, η μάνα πρόσταζε αυθόρμητα: «Αυτό μου κάνανε σήμερα. Δείρε τα!». Όμως σχεδόν πάντα τη γλιτώναμε και έμενε η φουκαριάρα μόνη και αβοήθητη χωρίς καμία συμπαράσταση.

Η αλήθεια είναι ότι τη βασανίζαμε από το ξεκίνημα της κάθε ημέρας, κάθε πρωί που ήταν να σηκωθούμε για το σχολείο και δεν ξυπνούσαμε με τίποτα. «Τι υπναρούδικα παιδιά μωρέ έκαμα,» αναλογιζόταν με απογοήτευση. Εμένα, που νιώθω πως μου είχε κάποια ιδιαίτερη αδυναμία, με κατάφερνε με ένα «έλα, πάρε μια απόφαση γενναία και σήκω» που έλεγε γλυκύτατα, όλο αγάπη, έχοντας διώξει εντελώς από μέσα της το θυμό που τόσο την κουράζαμε. Αλλά το μεσημέρι που γυρνούσαμε από το σχολείο και αυτή ξεκινούσε για το πότισμα στα περιβόλια ξαναποκτούσε τον τυραννικό της ρόλο και ο

λόγος της ήταν αδιαπραγμάτευτη προσταγή: «το βράδυ που θα έρθω θα μου πεις το μάθημα νεράκι». Και χωρίς να ξέρει πολλά γράμματα, έπαιρνε το βιβλίο όταν γύριζε και με διόρθωνε σε κάθε παραλλαγή μου. «Το ίδιο είναι ρε μάνα!» διαμαρτυρόμουν κι κείνη ρωτούσε την αδελφή μου, ως μεγαλύτερη, να βεβαιωθεί ότι το είχα πει σωστά.

Κάποιο βραδάκι πήγε να δει την κυρα-Γιούλα στα Μανουκέικα που ήταν λίγο αδιάθετη. Επιστρέφοντας στο σπίτι ανακοίνωσε με τρόπο απόλυτο το καινούριο μαντάτο: «Ξέρεις από πού έρχομαι; Από τα Μανουκέικα. Και ξέρεις τι έκανε ο Γιώργος; Έπλενε πιάτα. Από αύριο θ' αρχίσεις κι εσύ να πλένεις πιάτα!». «Τι λες ρε μάνα, παλάβωσες, επειδή ο Γιώργος έπλενε πιάτα θα την πληρώσω εγώ;» «Όχι, αλλά πρέπει να μάθεις. Αύριο μπορεί να αρρωστήσω κι εγώ». Και για μία εβδομάδα εισέπραττα το κοροϊδευτικό βλέμμα της αδελφής μου που με έβλεπε σε αυτή τη νέα αγγαρεία. Πού να ήξερα τότε πόση χρήσιμη εμπειρία θα ήταν αργότερα, πόσο αβίαστα λόγω προϋπηρεσίας θα έβγαινε η φασίνα στη μετέπειτα ζωή μου!

«Το ξύλο της μάνας δεν πονά» λέει σοφά ο λαός μας γιατί γρήγορα ξεχνιέται, αν και ο πόνος του λάστιχου έχει αποτυπωθεί ανεξίτηλα στη μνήμη μου. Όμως, τι γλυκιά τυραννία τελικά, πόσο τυχεροί μπορεί να νιώθουμε που είχαμε τέτοιες μάνες, που τόση αγάπη και αφοσίωση μας έδειξαν, έστω και με αυτό τον πατροπαράδοτο και ανορθόδοξο τρόπο διαπαιδαγώγησης. Βλέποντάς τη τώρα εντελώς αδύναμη και νηφάλια, να με κοιτά ήρεμα και σιωπηλά, ανήμπορη να αρθρώσει έστω και μία λέξη, θα ήθελα να της πω (και να ξέρω πως το καταλαβαίνει) «το λάστιχο, πιάσε ρε μάνα το λάστιχο!».

Συνεχίζεται.....